

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Co. Gy.*

Cím: *Élőfasorokat a város utcáira*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp
(Hely)

1928. 7. 27.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

634.957

Hely

Idő

"1928"

Személy

Élőfasorokat a város utcáira.

Ahogy így nyár derekán a városi polgár az utcán, vagy téren álló fák árnyékában a forróság és rossz levegő ellen enyhülést keres, bizonyára arra is gondol, hogy mégis csak érdemes a város utcáit és tereit élőfákkal benépesíteni; mert hiszen a por, a füst, általában a rossz levegő az emberi szervezetre, de legfőképpen a légzőszervekre van káros hatással, s ez nemcsak a köztisztasági hivatal, nemcsak a füstmészítő készülék, de nagymértékben az élőfa is ellensúlyozza. Nem jobb a helyzet falun sem, mert ott is másképpen fest a falu egészségügyi, ha annak utcáin pl. az eperfa, az akácfa, vagy a diófa tárja szélesre lombbal megrakott ágait, hogy alattuk az ember teste és lelke enyhülést találjon. De meg aztán a város, vagy a falu képe mégis csak jobban hat az emberi lélekre, ha annak utcái fákkal vannak benépesítve, mert hiszen az ember — természeténél fogva — a szépet is keresi.

Hazánk városainak és falvainak fásítása tekintetében nem áll ugyan egészen az utolsó helyen, de bizony az elsők között sincsen. Nagyon sok itt még a tennivaló főképpen abban az irányban, hogy az élőfa az utcán életképes is maradjon. Az a mozgalom, amely az utóbbi évben a hazai városok és községek utcáinak fasorokkal való ellátását célozza, eléggé jól indul és terjed, mely terjedésnek alig van ma gátló akadály, mivel az intéző körök előtt is közismertté vált az a felfogás, hogy a város, vagy a falu utcáinak és tereinek a fásítása ugy közgazdasági, valamint közegészségügyi szempontból elsődrendű kérdés. Ebből kifolyólag a hazai faiskolákban is mindjobban tért hódít az utcára alkalmas facsemeték nevelésének gondolata, amelynek végcélja az, hogy ebben a tekintetben is a szükséglet hazai anyaggal legyen ellátható. Ez pedig egyik sarkalatos tétele az utcai sorfa életképességének, mert nemcsak hazafiasságból, nemcsak a külkereskedelmi mérleg javításának a szempontjából, de abból a szempontból is fontos, hogy a magyar földben, magyar éghajlat alatt neveltessek a sorfa, mert rég behibizonyosodott igazság az, hogy: „csak annak a facsemetének van biztosítva a jövője is, melyet ugyanazon a helyen és ugyanazon éghajlat alá ültetnek állandó helyre, amely talajba és amely éghajlat alatt felneveltetett”. Ezek szerint nem biztosítja az utcai sorfák életképességét, ha az a facsemete idegen helyről, idegen vidékről származik; de nem biztosítja az sem, hogy

bár ugyanazon vidékről, de az erdőben nevelt, onnan kitermelt suhángokat ültetnek az utcára, mert hiszen az erdőben, vadon felnevelkedett suháng nincs hozzászokva a nap fényéhez, a nyári forrósághoz és még sok más a fa életképességét hátráltató tényezőkhöz. Ellenben a faiskolában termelt fának a gyökere, a törzse, a koronája már úgy van nevelve, hogy nemcsak hogy minden viszontagságnak ellen tud állni, de egyuttal a jövőre nézve az életképessége is biztosítva van.

Az utcai sorfa életképességét az is biztosítja, ha az adott vidéknek és talajnak megfelelő fanemet, vagy féleséget választjuk meg. Helytelen tehát az a felfogás, hogy bármely fanem, vagy féleség minden vidéken és minden talajban egyformán jól tenyészik; mert hiszen az egyik fanem a kötött, a nehezebb, a másik a könnyebb természetű talajt kedveli s ugyancsak vannak fanemek, amelyek a nedvesebb talajban fejlődnek jól és mások viszont a szárazabb talajt kívánják. Továbbá az a fanem, amely a hűvösebb vidéket kedveli, már a melegebb vidéken nem igen életképes és ha ki is ültetik, az sinylődik, tengődik, idővel mégis elpusztul.

Hál' Istennek, hazai viszonylatunkban sok olyan fanemek vannak, melyek közül mindig ki lehet válogatni azokat a fajokat, amelyek az adott körülmények között legjobban megfelelnek, így hát módjukban áll mindazoknak, akik utcafásítással foglalkoznak, megválasztani a helyi viszonyoknak megfelelő fanemet vagy fanemeket.

Nem kicsi szerepe van a fák életképessége biztosítása céljából annak a körülménynek sem, hogy a faiskolában felnevelendő fák magról való szaporításánál súlyt helyeznek a faiskolai kertészek arra is, hogy a famagvakat olyan fáról vagy fákról szedjék meg, amely fa, vagy fák, legalább is 25—30 éves kort értek el és kifogástalan jellegzetes növekedésük van. Az ennél fiatalabb és nem jellegzetes növekedésű fáról szedett magvakból csak csenevész fa fejlődik s az ilyeneknek sem ellentállóképességük, sem pedig életképességük nincs biztosítva. Az is előfeltétele az utcán álló sorfa életképességének, ha azokat az ültetés után továbbra is állandó gondozásban részesítjük és itt nyomatékosan hangsúlyoznunk kell azt, hogy igen sok helyütt az utcafásítás azért nem sikerül, mert a további gondozást elhanyagolják vagy pedig felületesen végzik. Ha a park vagy a gyümölcsös fáit állandóan a szem előtt

tartja a kertész, a gondozás tekintetében, kétszeresen indokolt az utcai sorfák gondozása annál is inkább, mert ott sokkal több olyan tényező áll utcajában a fák fejlődésének, mint a parkban vagy a gyümölcsösben.

Most, ahogy a forró nap melege ellen enyhülést keresünk a fák lombjai alatt, érdemes foglalkozni é s elmélkedni az illetékeseknek az utca fásításának ilyen szempontból való kérdésével annál is inkább, mert mihamarább elmúlik a nyár és beköszönt ismét az az időszak, amikor az utcafásításnak, az ültetésnek a munkáját meg lehet kezdeni; mert bizonyos az, hogy itt is az előre megállapított terszerőség alapján lehet a fák életképességének szempontjából jó és eredményes munkát végezni és várni!

Cs. Gy.